

ZAMONAVIY TA'LIM JARAYONIDA «TEXNOLOGIYA» FANINI O'QITISHNING DIDAKTIK SHART-SHAROITLARI

Namangan davlat pedagogika instituti

Aniq fanlar kafedrasida katta o'qituvchisi Tursunova Sh.B

Namangan davlat pedagogika instituti

Texnologik ta'lim yo'nalishi O'sarova Orzigul Inomiddin qizi

Annotatsiya: Zamonaviy texnologiyalar orqali ba'zi o'qituvchilarga o'zlarini sinab ko'rilgan va ishonchli ta'lim amaliyotlariga yangi raqamlashtirilgan ta'lim resurslari orqali yangiliklarni joriy etishga qanday yordam berayotganiga oydinlik kiritish uchun quyidagi zamonaviy o'qitish usullari haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: Ta'lim ,texnologiya, didaktik, evolyutsiyasi, import, ClassFlow, virtual, gemifikatsiya,immersiv.

Jaxon oliy ta'lim tizimidagi texnologik ta'lim yo'nalishiga oid yetuk zamonaviy kadrlar tayyorlash dasturlari doirasida umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun xalqaro tajribalarni hisobga olgan holda malakali mutaxassislar tayyorlashda yangi turdagi zamonaviy o'quv ishlab chiqarish ustaxonalarini (laboratoriya) barpo etish, maxsus jixozlangan texnoparklar qurish va muqaddam qurilgan o'quv ishlab chiqarish ustaxonalarini zamonaviy xorijiy tajribalar asosida jaxon standartlariga moslashtirish ijobiy samaraga erishishning asosiy omillaridan xisoblanadi. Zamonaviy ta'lim jarayonida «Texnologiya» fanini o'qitishning didaktik shart-sharoitlari, mavjud muammo va ta'lim sifatini oshirishga ta'sir etuvchi asosiy omillar bor. Bevosita ta'lim jarayonida raqamlashtirilgan ta'lim resurslaridan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari, imkoniyatlari va zaruriy vositalar,texnologiyasidagi yutuqlar o'qituvchilarni yoki an'anaviy o'qitish usullarini almashtirish bilan bog'liq emas. Buning o'rniga, bugungi zamonaviy o'qitish usullarining aksariyati eski usul va vositalarning evolyutsiyasidir desak xato bo'lmaydi.

O'qituvchilar kim va ular kimga dars berishlari, ular nimani qo'llab-quvvatlashlari va nimaga erishmoqchi ekanliklari o'zgarishsiz qolmoqda. Bu shunchaki emas, o'qituvchilarning vazifasi xar qanday ta'lim shaklida ham o'rgatish va bilim berishdan iboratdir.

Ta'lim va texnologiya evolyutsiyasini namoyish etishga yordam berib, biz zamonaviy texnologiyalar orqali ba'zi o'qituvchilarga o'zlarini sinab ko'rilgan va ishonchli ta'lim amaliyotlariga yangi raqamlashtirilgan ta'lim resurslari orqali yangiliklarni joriy etishga qanday yordam berayotganiga oydinlik kiritish uchun quyidagi zamonaviy o'qitish usullarining evolyutsiyasini yoritdik:

1. O'qituvchilarning o'zaro munosabatlari yaxshilandi.Texnologiya real vaqtda o'qituvchining talabalar bilan o'zaro munosabatini rag'batlantirishga yordam beradigan ko'plab vositalarni taqdim etadi. Misol uchun, o'qituvchilar savolning ustiga proektorga qog'oz qo'yib, javobni ochish uchun olib tashlagan bo'lsa, bugungi o'quv dasturlari ana shu eski usullarni o'zlashtirib, modernizatsiya qildi.

2. Samaradorlikni oshirish. Dars mazmunini rolikli doskada saqlash yoki har bir darsni doskada oldindan tayyorlash kerak bo'lgan kunlar o'tdi. Endi o'qituvchilar ClassFlow kabi platformalardan qayta-qayta foydalanish mumkin bo'lgan yangi va mavjud darslarni import qilish uchun foydalanishlari mumkin.

3. Ko'proq ilhomlantiruvchi o'rganish. Tarixiy jihatdan talabalar darsliklardan bilim olishgan. Biroq, kengaytirilgan haqiqat, virtual haqiqat, gemifikatsiya va 3D printerlar hozirda ko'p sensorli, immersiv o'rganish tajribasini yaratish uchun foydalanilmoqda.

4. Baholash yukining kamayishi. ClassFlow cheksiz soatlarni belgilash o'rniga, o'qituvchilarga baholarni yaratish va bajarish, natijalarni tez va oson eksport qilish imkonini beradi; real vaqt rejimida o'rganish vaqtida javoblarni belgilash va saralash qobiliyati bilan.

5. Maksimal o'rganish vaqti. Uy vazifasi o'qituvchilar tomonidan o'rganishni maksimal darajada oshirish uchun uzoq vaqtdan beri qo'llanilgan. Biroq, ba'zi ta'lim tizimlari stsenariyni o'zgartirmoqda, talabalar auditoriyadan tashqarida ma'ruzalarni tomosha qilish uchun texnologiyadan foydalanadilar va o'qituvchilar har qanday savollarga javob berish uchun dars soatlarida tegishli vazifalarni bajaradilar. Topshiriq uchun yordamchi materiallar ClassFlow darsi, veb-havola, hujjat, video va ClassFlow bahosini o'z ichiga olishi mumkin. O'qituvchilar hatto birgalikda uy vazifalarini ham belgilashlari mumkin.

6. Har qanday yangi ma'lumot yig'ish mashg'ulotlariga kirishdan oldin, oliy ta'lim tizimlari ushbu uchta asosiy savolga oydinlik kiritishi mumkin bo'lgan mavjud ma'muriy ma'lumotlardan to'liq foydalanishi kerak. Bu ichki baholash shaklida bo'lishi mumkin, shuningdek, bo'lajak o'qituvchilar bilishi shart bo'lgan hozirgi kundagi o'quvchilarni baholash xalqaro dasturi (PISA), Matematika va tabiiy fanlar bo'yicha tendentsiyalar xalqaro tadqiqoti (TIMSS) va O'qish savodxonligini baholash xalqaro tadqiqot dasturi (PIRLS), o'qitish va talim olish xalqaro tadqiqoti (TALIS) kabi xalqaro o'quvchilarni baholash dasturlari shaklida bo'lishi mumkin. Taxlil qilingan ilmiy adabiyotlar shuni ko'rsatdiki, agar maktab tizimlarida ed-tech islohotlariga tayyorligi haqida ma'lumot etishmasa yoki ular mavjud ma'lumotlarni yanada boyroq ko'rsatkichlar to'plami bilan to'ldirishga intilsa bunda bo'lajak «Texnologiya» fani o'qituvchilari uchun so'rovnomalar to'plami tashkil etiladi. O'qituvchilar doimo o'quvchilar uchun o'rganishni individuallashtirishga intiladi. Texnologiya ularga real vaqt rejimida talaba ma'lumotlari, kontent, ilovalar va boshqalarga kirish orqali yangi yutuqlarga erishishga yordam beradi. Texnologiya o'qituvchilarga aralash ta'lim muhitini yaratishda va formativ va summativ baholash uchun raqamli vositalardan foydalanishda yordam beradi, sinflarga o'rganish va o'qitishning yangi modellarini olib keladi.

Ta'limdagi texnologiya va o'quvchilar qo'lidagi to'g'ri qurilmalar ularni bugungi va ertangi ish kuchida muvaffaqiyatli bo'lishlari uchun kasbiy va texnik ko'nikmalar bilan tayyorlashga yordam beradi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdullaev S.X., Tursunova SH.B. Texnologik ta'lim sifatini oshirishda bo'lajak o'qituvchi kasbiy kompetensiyasining o'рни // Ijodkor o'qituvchi. Toshkent, 2021 yil, 4-son. B.347-355
2. Tursunova SH.B. O'qituvchi kasbiy kompetentligini shakllantirish omillari // T.N.Qori Niyoziy nomidagi O'zbekiston Pedagogika fanlari ilmiy tadqiqot instituti "Uzluksiz ta'lim" ilmiy uslubiy jurnal 2021 yil Maxsus son. – Toshkent, 80-83 betlar (13.00.00 № 9)
3. Tursunova SH.B. O'qituvchi kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishda kreativ muloqot omillari // T.N.Qori Niyoziy nomidagi O'zbekiston Pedagogika fanlari ilmiy tadqiqot instituti "Uzluksiz ta'lim" ilmiy uslubiy jurnal 2021 yil Maxsus son. – Toshkent, 80-83 betlar (13.00.00 № 9)
4. Tursunova SH.B. "Bo'lajak texnologik ta'limi o'qituvchilarini pedagogik faoliyatga tayyorlash yo'nalishlari" // Mug'allim ham uzluksiz bilimlendirio' № 5/2- 2022 yil ISSN 2181-7138.85-89 betlar(13.00.00 № 20)
5. Tursunova SH.B. Bo'lajak texnologik ta'limi o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini shakllantirish pedagogik muammo sifatida// NamDu ilmiy axborotnomasi.-Namangan,2022.№ 10- son. B 469-474.(13.00.00; №30)
6. А.Маткаримов Измерение и контроль вибраций при производственном процессе. Достижения науки и образования 2017.- №5 (18)
7. А.Маткаримов Проблема охраны труда и промышленная безопасность на опасных производственных объектах. Достижения науки и образования 2017.- №6 (19)